

Egy magyarországi új Elateridáról.

Irta : SZOMBATHY KÁLMÁN.

A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében *Idolus picipennis* BACH név alatt számos példányt találtam, melyek megvizsgálása után kitűnt, hogy tulajdonképen két fajjal van dolgunk. Az erdélyi, erősebb testalkatú példányok teljesen megfelelnek az *Idolus picipennis* leírásának, míg a kisebb, a magyar tengeremellékről származó példányok egy új fajhoz tartoznak és ezen a vidéken az *Idolus picipennis*-t helyettesítik.

Sajnos, az *Idolus picipennis* BACH hímje, daczára az előttem fekvő nagy anyagnak, előttem ismeretlen maradt, úgy hogy a két rokon fajt egyelőre csak a nőstények alapján különböztethetem meg.

Idolus Mocsáryi SZOMBATHY, n. sp.

♂. Convexus, opacus vel subnitidus, antennarum articulis duobus primis tarsisque testaceis, femoribus tibiisque piceo-brunneis, corpore subtus griseo-sericeo-piloso, antennis, pronoti disco et elytris plus minusve pilis erectis testaceo-brunneis obtectis. Capite magis incurvato, convexo, rugoso-punctato, margine frontali incrassato. Antennis quam capite pronotoque simul sumtis longioribus, articulo primo magno, turgido et quam articulo secundo et tertio simul sumtis longiore, articulo secundo parvo, cylindrico, paulo nitido et minus punctato quam articulo tertio, paulo longiore et obeonico. Pronoto latitudine paulo longiore, dense rugoso-punctato, lateribus parallelis, antice rotundatis. Elytris magis convexis, prope suturam usque ad trientem ultimam deplanatis, lateribus parallelis, postice angustatis, punctato-striatis, striis profundioribus, interstitiis convexis. Long. 4·7—4·8 mm., lat. 1·2 mm.

♀. Pronoto latitudini aequilongo.

Habitat in montibus Hungariae regionis croaticae (Fuzine, Brusane; PÁVEL) et Bosniae (Trebevic prope Sarajevo; HORVÁTH).

I. picipenni BACH (cui ♂ mihi ignotus) affinis, sed differt corpore minore, haud vel minus nitido, solum articulis antennarum duobus basalibus testaceis, articulo secundo quam tertio minore (in *I. picipenni* articulus secundus longior), pronoto latitudine haud (♀) vel vix (♂) longiore, elytris fortius striato-punctatis et lateribus medio dilatato-rotundatis.

♂. Domború, fénytelen vagy kissé fénylő fekete, az első két csápíz és a lábfejzék sárgások, a czombok és a lábszárak szurokbarnák, a test alul szürke selymes szőrözettel, a csápok, az előtor hátának korongja és a szárnyfedők pedig többé-kevésbé elálló sárgásbarna szőrözettel fedettek. A fej erősen lehajló, domború, ránczosan

pontozott, a homlokszegély erősen megduzzadt. A csápok erőteljesek, kissé hosszabbak mint a fej és a tor együttvéve, az első csápíz nagy, duzzadt és olyan hosszú mint a következő kettő együttvéve; a második íz apró, hengeres, kissé fénylő és gyengébben pontozott mint a kissé hosszabb harmadik íz, mely visszás-kúpformájú. Az előtor háta valamivel hosszabb mint széles, sűrűn ránczoltan pontozott, oldalai párhuzamosak, elül kerekítettek. A szárnyfedők erősen domborúak, a varrat mellett az utolsó harmadig lapítottak, az oldalak párhuzamosak és csak az utolsó harmadban hajlanak a csúcs felé, pontozottan rovátkosak, a barázdák mélyek, a közterek domborúak. Hossza 4·7—4·8 mm., szélessége 1·2 mm.

♀. Az előtor háta olyan hosszú mint széles.

Előfordul Horvátországban (Fuzine, Brusane; PÁVEL) és Boszniában (Sarajevo: Trebevic, HORVÁTH).

Az *Idolus picipennis* BACH nőténye (a hímét ezideig nem ismerem) mindig nagyobb testű, hossza 6·2—6·4 mm., szélessége 1·3—1·4 mm. Fénylő fekete, az első három csápíz és a lábfejek vörösbarnák. A csápostor finomabb alkotású, a második íz hosszabb mint a harmadik, mindkettő hengeres, fénylő s gyengébben pontozott mint a csápostor többi íze. Az előtor háta jóval hosszabb mint széles, hátul kissé elszélesedő, a hátsó szögletek kissé széthajlók. A szárnyfedők oldalai a középen túl kiszélesednek (itt érik el legnagyobb szélességüket, 1·5—1·6 mm.-t) és csak azután keskenyednek a csúcs felé, a hosszanti barázdák kissé gyengébben pontozottak.

Irodalom.

Dr. Emanuel Lokay: Novy Faronus Aubé. — Un nouveau Faronus Aubé. (Acta Soc. Entom. Bohemiae. VII, 1910, p. 94—97, fig.)

Szerző f. évi szeptember havában a Radnai havasokon, a Koronyos havasalji növényzete alul egy nagyon érdekes törpebogarat fedezett fel. Ez az új faj egy eddig csak a Földközi tenger tájából ismert nem (*Faronus*) képviselője. A *Faronus Raffrayi*, a mint szerző elnevezte, a *F. Lafertei* közeli rokona, barna, fénylő, a csápok, a tapogatók és lábak sárgás-barnák, az előtor hátának oldalai szögletesen kerekítettek, töve mindkét oldalán apró. a hátsó szögletekben hosszú és mély gödröcskével, a szárnyfedők hosszúak. Hossza 1·6 mm. A talált példány ♂. Szerző a rövid latin diagnózison kívül állatunkat részletesen írja le cseh és francia nyelven és sikerült képét is közli.

CsIKI.